

Владушић В.Слободан, Грдинић М. Никола, Дамјанов Б. Сава, Ераковић Љ.
Радослав, Јакшић-Провчи М. Бранка, Карановић С. Зоја, Ненин С. Миливој, Пешикан-Љуштановић Ж.
Љиљана, Радуловић В. Оливера, Раичевић С. Горана, Станић М. Драган, Стефановић Д. Мирјана, Тешић М. Гојко,
Томин С. Светлана, Живанчевић-Секеруш М. Ивана, Зорица П. Хаџић

Број ЕСПБ: 18

Услов: Положени сви курсеви на модулу М1 или М2 (стечено 40 ЕСПБ), прихваћени тема и ментор мастер рада

Циљеви завршног рада: Показати, у оквиру одбране теме, способност за самостално истраживање, упознати и применити методологију истраживања у одабраној области; планирати и израдити научни рад.

Очекивани исходи: Успешно окончана израда мастер рада. Стечена основна оспособљеност за бављење истраживањем, планирањем и писањем научног рада. Оспособљеност за наставни и стручни рад, као и за наставак школовања на Докторским студијама.

Општи садржаји: У оквиру изабране теме, завршни рад подразумева истраживачки рад, упознавање с методологијом истраживања у изабраној области и сагледавање претходне научне и стручне рецепције изабране теме, аутора, дела, проблема. Студент сабира примарну и секундарну литературу за израду рада. Планирање рада. Писање завршног рада у форми која садржи следеће сегменте: Апстракт и кључне речи; садржај; Увод (образложење теме, теоријско методолошка експликација, преглед грађе и фаза рада). Централни део рада садржи преглед постојеће научне и стручне рецепције изабране теме, прегледно изложене проблеме и хипотезе, резултате истраживања и њихову дискусију и образложење (Овај сегмент је, зависно од потреба конкретног рада, подељен у поглавља и мање целине); Закључак рада; Преглед литературе. Након завршеног рада, када ментор прихвати рад, рад се предаје и приступа се одбрани пред комисијом од најмање три члана, која се на предлог ментора бира на Одсеку за српску књижевност и језик. Одбрана има утврђени ток: извештај о стеченим условима за одбрану рада; кандидатов експозе; одбрану рада у разговору са члановима комисије; свођење резултата и оцену рада.

Методе извођења: Зависно од теме и области конкретног рада бирају се одговарајући методе извођења.

Оцена (максимални број поена 100)

Методика наставе књижевности и језика 1

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Упутити студенте у теоријска и практична знања из области методике наставе књижевности и српског језика, развијати стручне компетенције и њихову апликативну примену као вид стицања професорских умења и професионалних вештина.

Исход предмета: Оспособљеност студената да самостално креирају наставу српског језика и књижевности примењујући стручна и методичка знања и умења. Оспособљеност за даље стицање методичких знања.

Садржај предмета:

Теоријска настава: Појам, значај и циљеви наставе српског језика и књижевности; наставни принципи, методологија наставне књижевности и методички системи (аналитичко-интерпретативни, корелацијско-интеграцијски, интегративна настава, проблемска настава, учење путем откривања) аплицирани на књижевноуметничком делу; наставна средства, ИКТ у настави, типови наставних часова; планирање и програмирање наставног градива и улога наставника у наставном процесу, типологија припремних и радних задатака и других видова увежбавања и обнављања знања, докимологија у настави српског језика и књижевности; интерактивна настава, ученик као партиципијент у наставном процесу, индивидуализација наставе књижевности, мотивација као наставни поступак, примена мапа ума у настави књижевности; култура изражавања као могућност ученичког усменог и писменог изражавања, увежбавање као метод директног учења на часу и типологија вежби.

Практична настава. Студијски истраживачки рад: Креирање наставних активности при интерпретацији књижевног дела уз поштовање узрасних могућности ученика и пројекција на три нивоа постигнућа; апликативна примена теоретских стручних и методичких знања; развијање студентских умења и функционална примена усвојених знања и вештина, индивидуална презентација књижевних дела; интерактивни туторијал у виду групног и тандема рада, менторство.

Литература: Илић, П., *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*, Нови Сад, 1997 (избор); Николић, М., *Методика наставе српског језика и књижевности*, Београд, 1992; Јакшић Провчи, Б., *Како приступити драмском делу*, у: *Тумачења књижевног дела и методика наставе II*, прир. О. Радуловић, Нови Сад, 2009: 233–249; Јакшић Провчи, Б., *Основни наставни проблеми у проучавању трагедије `Ромео и Јулија`*, Школски час 5. Београд, 2010: 44–55; Јакшић Провчи, Б., *Могући наставни приступи `Балканском шпијуну` Душана Ковачевића*, *Књижевност и језик* 1–2. XLVIII, 2001: 129–138; Јакшић Провчи, Б., *Приступ збирци "Утопљене душе" Владислава Петковића Диса*, *Методички видици* 1, 2010: 56–63; Јакшић Провчи, Бранка, *"Еп о Гилгамешу у светлу наставног проучавања"*, *Методички видици* 2, Нови Сад, 2011.

Методика наставе књижевности и језика 2

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Усвање и развјање стручних знања из домена методике наставе књижевности и језика; повезивање наставе књижевности и језика; систематско и континуирано изучавање наставом писмености; даље овладавање интерпретацијом књижевних дела из школских програма.

Исход предмета: Оспособљеност за примену методичких интерпретативних модела у настави књижевности и језика. Развијена способност за примену стечених знања у наставној пракси.

Садржај предмета

Теоријска настава: Наставна обрада књижевног дела (појам, нивои обраде), методичке радње у проучавању књижевног текста, мотивисање ученика, читање, врсте читања, истраживачки задаци и пројекти, локализовање текста, тумачење непознатих речи и израза, план рада на тексту, проучавање вредносних чинилаца текста, интерпретација, интеграциони чиниоци у тумачењу књижевног дела. Интерпретативно-аналитички систем у настави, принципи корелације и интеграције и повезивања у наставне системе. Књижевно дело у средишту наставног процеса, рад на тексту, стварање проблемских ситуација и вођење ка самосталном решавању проблема. Афирмација индивидуалне иницијативе. Различити методолошки приступи у зависности од књижевне врсте, књижевноисторијског периода и поетичких одлика књижевног дела. Подстицање креативности, развијање читалачких и аналитичких компетенција, неговање естетског сензибилитета. Систематски и континуиран рад у настави писмености.

Практична настава. Самостални истраживачки рад: Осмишљавање интерпретативно-аналитичких модела у складу са научним захтевима. Уочавање разлика у методичком приступу на различитим нивоима наставе.

Литература: М. Николић, (1999): *Методика наставе српског језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, стр. 405–629; П. Илић, (2003): *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*, Змај, Нови Сад, стр. 173 – 249; Д. Росандић, (1986): *Методика књижевног одгоја и образовања*, Школска књига, Загреб. Стр. 202–256, 473–575, 577–635; В. Брборић. *Правопис српског језика у наставној пракси*. Београд: Филолошки факултет. 2004. стр. 242–289. О. Радуловић, *Нове научне методологије у настави књижевности*. Нови Сад: Orpheus. 2011 (избор).

Методичка пракса

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Оспособити студенте да у пракси примене стечена стручна и методичка знања из књижевности и језика.

Исход предмета: Студенти су оспособљени за извођење наставе у основној и средњој школи.

Садржај предмета

Практична настава. Вежбе: Истраживачка и стваралачка апликација знања стечених из методике наставе књижевности и језика приликом анализе, припремања и реализације наставних часова. Методичке радње и активности током припремања и реализације наставних садржаја у основној и средњој школи. Стицање професионалних искуства о наставној пракси у области књижевности, језика и језичког изражавања. Припремни рад неопходан за остваривање наставе књижевности и језика у основној и средњој школи. Хоспитовање у основној или средњој школи (петнаест часова). Вођење белешки на посебном обрасцу и формирање дневника хоспитовања. Праћење часа, стручна запажања и коментари, упознавање конкретних наставних околности и планирање начина на које ће се они уважавати приликом израде методичке припреме и реализације наставног часа, стручна процена наставних ситуација.

Литература: О. Радловић, *Одабране књижевне интерпретације*. Београд: Завод за издавање уџбеника 2009; Љ. Бајић, *Одабране наставне интерпретације*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, 2004; З.Мркаљ. *На часовима српског језика и књижевности*. Београд: Завод за уџбенике; 2011. О. Гајић. *Проблемска настава књижевности у теорији и пракси*, Филозофски факултет, Одсек за педагогију, Нови Сад. 2004; Љ. Петровачки, *Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности*, Филозофски факултет, Нови Сад, 2008; Љ. Петровачки, и Г. Штасни, *Методичке апликације*, Филозофски факултет, Нови Сад, 2008.

Студијско истраживачки рад

Статус предмета: Обавезан

Број ЕСПБ: 12

Услов: Уписане Мастер академске студије; пријављена тема дипломског рада – Мастер на модулу 2

Циљ предмета: Да се студентима пружи помоћ и подршка у свим фазама истраживања, планирања и писања мастер рада

Исход предмета: Успешно истраживање, планирање и писање дипломског рада – Мастер.

Садржај предмета

Практична настава. Студијски истраживачки рад: У сталном контакту и срадњи са кандидатом, ментор усмерава и подстиче његов рад, помаже у савладавању појединих фаза рада, консултује се и разговара са кандидатом. Студент прикупља литературу, прави план рада, осмишља поједине фазе истраживања, пише рад. Уношење евентуалних корекција и исправки у свим фазама и сегментима рада. Коначно уобличење рада.

Литература: Зависи од теме рада.

Есеј и критика у српској књижевности 20. века

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Стицање увида у ауторе и токове књижевне критике и есејистике у српској књижевности 20. века.

Исход предмета: Познавање аутора, типолошких одлика и формално-идејних карактеристика српске књижевне критике и есејистике у 20. веку.

Садржај предмета

Теоријска настава Успон критике у раздобљу модерне (Б. Поповић, Ј. Скерлић, М. Цар, С. Јовановић, Б. Лазаревић, У. Петровић); Критика у међуратном раздобљу (М. Богдановић, В. Глигорић, Ђ. Јовановић...); Критика у периоду после 2. светског рата (Зоран Мишић)

Генеза, природа и функција есеја. Теорије есеја (Лукач, Адорно, С. Марић, М. Солар, Ј. Христић. Предсторија српског модерног есеја. Типолошке одлике есеја у српској књижевности 20. века. Јован Дучић. Исидора Секулић и специфичност војвођанског есеја (В. Петровић, М. Кашанин, А. Савић Ребац, М. Лесковац). Међуратно раздобље – златно доба српског есеја (С. Винавер, Т. Манојловић, М. Црњански. М. Настасијевић, И. Андрић, М. Ристић, Д. Матић). Успон есеја у другој Југославији (М. Павловић, З. Мишић, Р. Константиновић, В. Десница, Б. Петровић, С. Бркић, Н. Милошевић, Н. Кољевић, С. Марић, Ј. Христић, Д. Киш).

Практична настава. Самостални истраживачки рад: Рад на текстовима наведених аутора. (Избор)

Литература: Едиција Српска књижевна критика, Бг-НС (Избор); Ђ. Лукач, "Есеј о есеју - једно писмо Леу Поперу", *Израз*, Сарајево, књига 19. бр. 1; Т. В. Адорно, "Есеј о есеју", *Филозофско-социолошки есеји о књижевности*, Загреб, 1983; М. Солар, "Есеј о есеју", *Есеји о фрагментима*, Београд 1983; С. Марић, "Пропланци есеја", *Пропланци есеја*, Београд 1979; Ј. Деретић, "Морални есеј" и "Успон српског есеја", *Поетика српске књижевности*, Београд 1977; И. Удовички, *Есеј Исидоре Секулић*, Београд 1977; Ј. Христић, "Анатомија есеја", *ЛМС*, јул-август 1957, књ. 380, св 1-2. Темат "Есеј на измаку века – превласт или расипање", *ЛМС*, јун 1994, књ. 453, св. 6.

Историја српске лирике у европском контексту

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Овладавање основним елементима појма лирике, националног и европског контекста, као и контекстуализацијом овог жанра у оквирима поетике европских књижевности.

Исход предмета: Усвојен општи појам лирике, познавање књижевне историје овог рода и веза које постоје међу национално и културолошки различитим литературама. Сечена способност за даље нучно и стручно усавршавање у овој области.

Садржај предмета

Теоријска настава: Теоријска настава: простор српске лирике, појам националне културе; простор европске лирике (од антике) и појам европске културе. . Однос традиције и модерности, однос генолошки и типолошки у књижевноисторијском тумачењу лирике, национални, европски и наднационални контекст. Главни представници српске лирике, од средњег века до данас и њихова поетика у односу према европским лиричарима. Истраживачи српске лирике према европском контексту.

Практична настава. Самостални истраживачки рад: Анализа теоријских текстова о појму лирике. Интерпретација грађе. Интерпретација научних и културолошких текстова

Литература:

Д. Живковић, *Европски оквири српске књижевности*, 1-6, Београд, 1996.

М. Павић, *Рађање нове српске књижевности*, Београд, 1983.

М.Д.Стефановић, *Библиотека српске књижевности*, Београд, 2007 (текстови о лирици)

Зборници о српским песницима у издању Института за књижевност (М. Настасијевић, И.В.Лалић, Ј. Христић, Ј. Дучић и др.) – избор текстова.

Г. Тешић, Пркоси и заноси Станислава Винавера

Увод у научни рад

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Студенти треба да упознају фазе и облике научно-истраживачког рада.

Исход предмета: Овладавање техникама научног рада и оспособљеност за самостални научно-истраживачки рад у складу са етичким и формалним начелима.

Садржај предмета

Теоријска настава: Ауторска права. Научна етика. Врсте научних радова. Фазе израде научног рада (радне претпоставке, избор предмета и грађе, прикупљање и организација грађе, писање рада, евалуација). Различити библиографски стилови и њихова правила (MLA, APA, „Ванкувер стил“, „Чикаго стил“, „Турабиан стил“...). Поступак и облици рецензирања. План израде мастер рада и докторске дисертације. Приређивање рукописа, избора из дела, критичког издања дела и других врста радова за штампу. Презентација рада.

Практична настава: Израда планова различитих истраживачких радова, примера библиографских стилова, рецензија и презентација радова.

Литература

1. Марија Клеут, *Научно дело од истраживања до штампе*, Нови Сад: Академска књига 2010.
2. Миленко Кундачина, Вељко Банђур, *Академско писање*, Ужице: Учитељски факултет 2007.
3. Ана Кузмановић Јовановић и др, *Приручник из академског писања*, Београд: Чигоја штампа 2012.

Нове књижевне теорије

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Упознавање студената с основним правцима књижевне критике и теорије у Европи и САД у другој половини 20. и с почетка 21. века.

Исход предмета: Познавање савремених књижевно-критичких теорија, аутора, терминологије, исходишта и интенција.

Садржај предмета

Теоријска настава: Изучавање књижевности у светлу психоанализе, идеологије, филозофских теорија; Психоаналитичка критика – утицај Фројдових, Јунгових и Лаканових теорија на проучавање књижевности; Марксистички приступи књижевности: А. Грамши, В. Бенјамин, Р. Вилијамс, Т. Иглтон, немачка школа; Од центра ка маргинама - Дерида, деконструкција и књижевност, америчка јејлска школа; Феминизам и књижевна критика: од В. Вулф и С. де Бовоар до модерног француског феминизма (Л. Иригарај, Х. Сиксу); Постколонијална критика; Књижевно дело у контексту – Прагматизам и књижевност; Стенли Фиш и критика заснована на читалачкој реакцији; Фукоовска критика; Нови историзам Стивена Гринблата и поетика културе.

Практична настава. Самостални истраживачки рад: Упознавање са критичким текстовима који полазе од неких од наведених теорија. Шекспирова "Бура" виђена из перспективе критике засноване на читалачкој реакцији, деконструкције, постколонијалне критике и новог историзма. Рад по групама – изабрано дело из српске књижевности анализират из перспективе одабране теорије.

Литература: Избор из следећих књига и часописа: Х. Клајн: *Фројд, психоанализа и литература*, Н.С. 1993; Старобински, Ж.: *Критички однос*, Сремски Карловци 1990; С. Фројд: *Из културе и уметности*, Н.С. 1970; К. Г. Јунг, *Психолошке расправе*, Н.С., 1984; Ж. Лакан, *Списи*, Бг. 1983; *Домети* (Сомбор) год. 29, бр. 108/111; К. Норис, *Деконструкција*, Бг. 1990; М. Фуко, *Психијатријска моћ*, Н. С. 2002; S. Кнар (С. Нап), W. В. Michaels (В. Б. Мајклс), "Против теорије", *Летопис Матице српске* 473/5 (2004), 719–741; Г. Раичевић, *Читање као креација*, Н.С. 1997; Е. Саид, *Оријентализам*, Бг. 2000; Х. Баба, *Смештање културе*, Београд 2004; В. Вулф, *Сопствена соба*, Бг 2003; Т. Иглтон, *Илузије постмодернизма*, Н.С. 1997; М. Андре, *Феминизам*, Бг. 1998; Батлер Џ., *Тела која нешто значе: о дискурсивним границама пола*, Бг. 2001; *Домети*, 2002, 108–111 (Темат о новом историзму); С. Гринблат, *Вил из Стратфорда: како је Шекспир постао Шекспир*, Бг. 2006; С. Гринблат, *Самообликовање у ренесанси: од Мора до Шекспира* Бг. 2011

Методика наставе српске књижевности - теоријско апликативни аспект

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Овладавање теоријским и апликативним знањима и умењима која омогућују унапређивање методичког приступа настави српске књижевности у основној и средњој школи.

Исход предмета: Усвојена теоријска знања из домена методике и усвојен аналитички модел у настави, који обезбеђује синхронијско и дијахронијско повезивање и уклапање наставе у проблемске, корелацијско-интеграцијске системе и омогућава учење откривањем. Сечена знања из домена историје српске књижевности, теорије књижевности и модерних методологија које унапређују наставу.

Садржај предмета

Теоријска настава: Усвајање основних појмова који се тичу модерних наставних метода (дијалогска, текст метода, учење откривањем, активно учење, програмирано учење...), која ће омогућити унапређење методичких знања и вештина будућих наставника српске књижевности и језика.

Практична настава. Самостални истраживачки рад: На конкретним текстовима који су део школског плана и програма (од народне и средњовековне књижевности, преко ренесансне и барокне књижевности, до књижевности 19. века и модерне књижевности) испитивати различите могућности модерног методичког приступа настави књижевности. Посебна пажња биће посвећена оним сегментима књижевности за чије тумачење је потребно боље познавање културног и историјског контекста. Израда презентација и припрема.

Литература: Група аутора – Оливера Радуловић, *Неговање српског језика и књижевности*, Филозофски факултет – Orpheus, Нови Сад 2006. (избор од 20 страна); Група аутора – Оливера Радуловић, *Интертекстуалност као наставна методологија* Н.Сад 2007. (избор од 20 страна); Група аутора – Оливера Радуловић, *Тумачење књижевног дела и методика наставе. Други део*, Н. Сад 2009. (избор од 20 страна); О. Радуловић, *Одабране књижевне интерпретације : приручник за гимназије и средње школе*, Београд 2009. (избор 20 страна); Љ. Петровачки, *Методичке апликације: планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности*, Н. Сад 2008. (избор 16 страна); Љ. Петровачки, *Методичка истраживања у настави српског језика и књижевности*, Н. Сад 2008; Избор из читанки и домаће лектире (60 страна).

Нове наставне методологије

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Овладавање савременим научним методологијама које ће се применити у настави.

Исход предмета: Усвојен интертекстуални аналитички модел у настави који обезбеђује синхронијско и дијахронијско повезивање и уклапање наставе у проблемске, корелацијско-интеграцијске системе и омогућава учење откривањем.

Садржај предмета: Појам интертекстуалности као нове наставне методологије. Средњовековна, барокна и савремена књижевност као извор цитата. Интертекстуалне везе старе књижевности (*Еп о Гилгамешу*) усмене књижевности, средњовековне књижевности, *Библије* и Гетеовог *Фауста* с делима: *На Дрини ћуприја* Иве Андрића, *Хазарски речник* Милорада Павића, *Процес* Франца Кафке, *Енциклопедија мртвих* Данила Киша, романи Давида Албахарија, *Уста пуна земље* Бранимира Шћепановића и др.

Практична настава. Студијски истраживачки рад: Наведени романи и изабране приповетке у форми деконструисане бајке, аутора Иве Андрића анализираће се у контексту средњовековне, барокне и савремене књижевности, у интертекстуалним релацијама према *Књизи о Јову*, у светлу архетипа прогоњеног Јеврејина, у контексту јеванђелске приче о Лазаревом васкрсењу.

Литература: Д. Ораић-Толић, *Теорија цитатности*, Г. Ерор, *Генетички видови интерлитерарности*, *Интертекстуалност и интермедијалност*, ур. З. Марковић и др, М. Бекер, *Сувремене књижевне теорије*, *Текст у контексту*, приредио Н. Милић, М. Сутић, *Књижевна архетипологија*. Група аутора и О. Радуловић, *Интертекстуалност као наставна методологија*, Н.Сад 2007; О. Радуловић, *Нове научне методологије у настави књижевности*. Нови Сад 2011.

Теорија уметности код Срба: 1848 - 1914

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Положен испит из предмета Преглед поетика на Основним академским студијама и уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Овладавање појмовима и поступком анализе теорије уметничког стварања на грађи из националне књижевне и ликовне традиције од романтизма до авангарде.

Исход предмета: Познавање теорије уметности треба да пружи основу за тумачење појединих књижевних или ликовних дела, и омогући потпуније разумевање историјских токова.

Садржај предмета

Теоријска настава: I Основи појмови анализе: ентузијазам; техне; мимезис (класицистички, ентузијастички, ноетички,...); идеја; сазнање, задовољство. Типологија поетика: експресивне, поетске, прагматичне, миметичке, ентузијастичке. II Историјски развој од романтичарских теорија до авангарде. Развој, паралелни токови, индивидуална одступања. Однос књижевне и ликовне теоријске мисли. III Примена знања по сопственом избору (књижевног или ликовног дела, односно компаративно), у анализи значења, или у правцу историјске карактеризације.

Практична настава: Самостални истраживачки рад: Анализа поетичких текстова

Литература: Н.Грдинић: "О поетолошким ставовима српских романтичара", тематски блок "Романтизам, савремена књижевност и култура", у: *Златна греда* бр. 131/132, Нови Сад 2012; одељак "Теорија стварања" у раду "Вељко Петровић есејист", *Вељкови дани 2010*, Сомбор 2010, стр. 26–41; "Проблем књижевноисторијске карактеризације дела Вељка Петровића", *Вељкови дани 2011*, књ. 5, Сомбор 2012; "Поетика Растка Петровића" у зб. НССуВд, Београд 2013. (примљено за штампу).

Читалачки пакет (избор поетичких текстова), у електронској форми.

Еротско и смеховно у народној поезији

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Испитивање трагова смеховне обредности у различитим фолклорним жанровима, њихове социјалне функције, као и поступка карневализације.

Исход предмета: Сечена знања о природи и функцији смеха у премодерном осећању света и разумевање путева генезе и трансформације жанрова који извиру из колективног осећања света.

Садржај предмета

Теоријска настава: Значење и садржај појмова *обред, карневал/карневализација, смеховно и еротско* у контексту српске традиционалне културе. Смех и афирмација телесног (посебно кроз еротски доживљај) као неодвојиви део стварности празника. Ритуални контекст шаљивих и еротских народних умотворина (култ плодности). Празнично-карневалска слика света, фразеологија, садржај и стилски поступци у народним еротским песмама (поскочицама, ојкалицама и сл.), шаљивим и *мрсним* причама, басмама, загонеткама, пословицама итд.

Практична настава. Студијски истраживачки рад: Индивидуална анализа и интерпретација дела у којима се манифестују наведене представе.

Литература

З. Карановић, Ј. Јокић, *Смеховно и еротско у српској народној култури и поезији*, НС 2009; М. Бахтин, *Стваралаштво Франсоа Раблеа и народна култура средњег века и ренесансе*, Бг. 1978; В. Проп, *Проблеми комике и смеха*, НС 1984; V. Turner, *The Ritual Process*, London 1966; В. Чајкановић, *Магични смеј*, у: *Сабрана дела, I*, Бг. 1994; С. Самарџија, *Пародија у усменој књижевности*, Бг. 2004; *Еротско у фолклору Словена*, прир. Д. Ајдачић, Бг. 2000; Р. Кајоа, *Теорија празника*, у: *Култура*, 73-75/1986, стр. 32-60; *Српске народне пјесме из необјављених рукописа Вука Стеф. Караџића, Књига пета, Особите пјесме и поскочице*, Бг. 1974; Fridrih S. Kraus, *Mrsne priče: erotska, sodomijiska i skatološka narodna proza*, прир. D. Ivanić, Bg. 1984.

Петраркизам у српској и хрватској књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Овладавање основним елементима појма петраркизма и способност интерпретације петраркистичког стила у разним литературама и епохама

Исход предмета: Усвојен општи појам петраркизма, антипетраркизма и повезивање поетика различитих књижевних епоха преко наднационалне категорије стилске формације.

Садржај предмета

Теоријска настава: Појам петраркизма. Ф. Петрарка и *Расуте риме*. Развој петраркизма. Петраркизам у Дубровнику. Хибридни петраркизам. Антипетраркизам. Бембизам. Стилски поступци петраркизма; вокабулар. Српска грађанска поезија. Јован Пачић. Јован Дошеновић. Павле Соларић. Никола Боројевић.

Практична настава. Самостални истраживачки рад: Анализа теоријских текстова о појму петраркизма и о појму стилске формације. Интерпретација песничке грађе. Анализа илустративних књижевних текстова који проблематизују културолошке теме; индивидуалисана анализа појединих обичаја.

Литература

Ф. Чале, *Петрарка и петраркизам*, Загреб, 1971.

Петрарка и петраркизам у славенским књижевностима, Дубровник, 1974.

З. Бојовић, *Ренесанса и барок*, Београд, 2003, 5–16.

С. Петаковић, *Петраркизам и антипетраркизам*, *Свет речи*, 2006, бр. 28.

И. Сламниг, *Трубадури или петраркисти*, Република, 1968, бр. 2-3.

Т. Поповић, Италијанско песничко наслеђе и српска књижевност у настајању – крај XVIII и почетак XIX столећа, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, 47/1999, св. 2–3.

Поезија и поетика Душана Матића

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Да студенти стекну увид у поетско и есејистичко стваралаштво Душана Матића, као део је српског поетског модернитета европскога типа.

Исход предмета: Развијено познавање елемената и жанровске разноликости Матићевог дела.

Садржај предмета

Теоријска настава: Стваралачки пројекат Душана Матића: од ране авангарде фазе из двадесетих, преко надреалистичког ангажмана из тридесетих година, до његовог настављања у педесетим годинама. Матићев есејистички рукопис. Форма дијалога/разговора у интервјуима. Жанровска разноликост Матићевог дела.

Практична настава. Студијски истраживачки рад: Анализа текстова, истраживање појединих сегмената и жанрова.

Литература: Д. Матић: *Багдала*, Београд, 1952, *Буђење материје*, Загреб, 1959, *Нова Анина балска хаљина*, Београд, 1972, *Андре Бретон искоса*, Београд, 1976, *Прошлост дуго траје*, Крагујевац, 1975, *Избор текстова*, пр. Јован Христић, Београд – Нови Сад 1966; Ј. Христић: *Поезија и филозофија*, Нови Сад 1964; *Критичари о Матићу*, пр. М. Мирковић, Ћуприја – Нови Сад 1994; Д. Ређеп: *Данас и овде и још понегде*, Нови Сад 1970; Д. Ређеп: *Све руже Србије*, Аранђеловац 1985; Милица Николић: *Десет песама*, Београд, 1976; Р. Консатантиновић: *Биће и језик*, књ. Београд 1983; Матић – Вучо – Ристић: *Мутан лов у бистрој води*, пр. Леон Којен, Београд, Чигоја штампа 2007; *Битка око зида*, пр. Јован Христић, Нови Сад – Београд 1975 (СК у 100 књ., 94); Новица Петковић, „Матићево песничко искуство“, у књ. *Словенске пчеле у Грачаници*, пр. Д. Хамовић, Београд, Завод за уџбенике 2007, 95–112.

Поезија и поетика Милана Дединца

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Дипломске академске студије – Мастер

Циљ предмета: Упознати студенте са свеукупним делом Милана Дединца, с тежиштем на поезији и есејистичком рукопису који има своје важно месту у контексту српског поетског модернитета.

Исход предмета: Упознато дело Милана Дединца у контексту српског поетског модернитета – познавање стилских, тематских, мотивских и поетичких особености.

Садржај предмета

Теоријска настава: Рана стваралачка фаза (у часопису *Путеви*, 1922-1924), потом у *Сведочанствима* (1925) – преко поеме *Јавна птица* (1926) и надреализма (1930-1933) до *Позива на путовање* (1965). Од раног модернизма из двадесетих, преко надреализма, до модернизма педесетих и шездесетих година. Превредновање Дединчевог дела у књизи *Од немила до недрага* (1957). Есејистички рукопис као тип превредновања модерне традиције.

Практична настава. Студијски истраживачки рад: Усмена излагања студената – писање есеја као испитног задатка, анализа текстова и расправа о њима.

Литература

М. Дединац: *Од немила до недрага*, Неоград, 1957; *Позив на путовање*, пр. М. Ристић, Београд, 1965; *Сабрана песме*, пр. С. Лукић, Београд, 1981; М. Ристић: „О поезији М. Дединца и о нашој младости“, предговор *Позиву на путовање*; Р. Вучковић: "Лирска визија у књизи М. Дединца *Од немила до недрага*", у књ. *Књижевне анализе*, Сарајево, 1972; М. Николић: *Десет песама*, Београд, 1978; Р. Константиновић: *Биће и језик*, књ. 2, Београд, 1983.

Српски књижевни часописи 20. века

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Упознавање са српским књижевним часописима XX века.

Исход предмета: Стечена основна знања о српским књижевним часописима XX века.

Садржај предмета

Теоријска настава: Српски књижевни гласник. Летопис Матице српске. Бранково коло. Пријеглед Мале библиотеке. Крфски Забавник. Мисао. Надреалистичка гласила (Путеви, Сведочанства, Надреализам данас и овде). Гласила социјалне литературе (Нова литература) Данас. XX век. Уредништво. Концепција. Главни сарадници. Програмски текстови. Однос међу часописима. Преведена литература. Друштвено-историјски контекст. Публика. Тираж. Цензура. *Практична настава. Студијски истраживачки рад:* Анализа и компарација часописа, њихових програмских текстова, сарадника, садржине, друштвено-историјског концепта.

Литература

Д. Витошевић, *Српски књижевни гласник 1901-1914*, Београд – Н. Сад, 1990; „Сто година Српског књижевног гласника“ (зборник радова), Београд – Н. Сад 2003; М. Малетин, С. Марић, Д. Вртунски, „Садржај Летописа Матице српске 1825 - 1950“, други део, садржај по струкама, Н. Сад, 1976; Д. Попов, *Историја Матице српске IV*, Н. Сад, 2001; „Традиционално и модерно у српским часописима 1895-1914“, Н. Сад – Београд, 1992; „Српска авангарда у периодици“ (зборник радова), Н. Сад – Београд, 1996.

Рефлекси усмене књижевности у делу Стевана Сремаца

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: На примеру изабраних дела Стевана Сремаца показати како се у њима рефлектују усмена књижевност и елементи традиционалне културе и коју функцију ти рефлекси имају у композицији дела и остваривању његових дубинских значења и вредносних ставова и, нарочито, у обликовању хумора.

Исход предмета: Продубљено познавање Сремчеве хумористичке прозе и поступака у хумористичком приповедању. Јасно уочавање односа између грађанске и традиционалне културе у делу и разумевање његове функције у обликовању дела. Продубљено сагледавање односа између усмене и писане књижевности у српској култури.

Садржај предмета

Теоријска настава: На примеру романа *Поп Ђира и поп Спира* и *Зона Замфирова* и приповедака *Кир Герас* и *Вукадин* утврдити заступљеност и функције облика усмене књижевности и различитих представа традиционалне културе у карактеризацији ликова, обликовању хронотопа, развијању наратива, остваривању хумора (стереотипне представе, дигресивност, улога анегдоте и песме ругалице) и грађењу основних вредносних ставова (однос према традицији као мерило вредности).

Практична настава. Студијски истраживачки рад: Самостално формулисање теме за испитни есеј, прикупљање литературе, планирање структуре рада и презентација ових истраживања.

Литература С. Сремац, *Поп Ђира и поп Спира*, у: *Стеван Сремац*, Н. Сад 2011, 25–219.

С. Сремац, *Зона Замфирова*, у: *Стеван Сремац*, Н. Сад 2011, 235–341.

С. Сремац, *Кир Герас*, у: *Стеван Сремац*, Н. Сад 2011, 343–388.

М. Кашанин, *Стеван Сремац: хумор и меланхолија*, у: С. Сремац, *Зона Замфирова*, Бг 1975, 5–30.

Г. Максимовић, *Магија Сремчевог смијеха*, Ниш 1998 (избор текстова 25 стр.)

П. Поповић, *Стеван Сремац – човек и дело, Приповетке IV*, Бг 1935, 9–49.

Г. Максимовић, *Тријумф смијеха. Комично у српској умјетничкој прози од Доситеја Обрадовића до Петра Кочића*, Ниш 2003, 180–187.

А. Радин, *Приповетка–портрет и поступци карактеризовања*, Књижевна историја, св. 65–66, 1984, 31–72.

А. Радин, *Уметност приповедања Стевана Сремаца*, у: *Стеван Сремац*, Н. Сад 2011, 437–446.

Култура, обред, поезија

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Обнављање и проширивање знања о лирским усменим врстама у контексту српске традиционалне културе.

Исход предмета: Оспособљеност за самостално тумачење, разумевање и примену стечених теоријских знања приликом анализе усмених лирских песама.

Садржај предмета

Теоријска настава: Повезаност лирских врста са кључним елементима традиционалне духовне и материјалне културе. Дефиниција појма *обред*. Традиционални обред као *културни текст*, односно *систем знакова/кодова* (акционални – редослед одређених ритуалних радњи; предметни – свакодневни или специјално израђени ритуални предмети; вербални - поетски текст; персонални – одређени извођачи који врше ритуалне радње и лица којима су упућене, локалитетном – простор на којем се изводи; темпорални – извођење у одређено доба године; музички и ликовни. Символичка (знаковна) функција ритуалних радњи и предмета. Конструкција идеалтипске дескрипције обреда. Структурно-семантичка анализа обреда (календарског и животног циклуса).

Практична настава: *Студијски истраживачки рад*: Анализа и интерпретација усмених лирских песама.

Литература: Ј. Јокић, *Краљичке песме: ритуал и поезија*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Бг. 2012; З. Карановић, *Небеска невеста*, Друштво за српски језик и књижевност Србије, Бг. 2010; Љ. Пешикан-Љуштановић, *Станаја село запали: огледи о усменој књижевности*, Дневник, НС 2007; А. ван Генеп, *Обреди прелаза*, СКЗ, Бг. 2005; Т. Р. Ђорђевић, *Животни круг*, Просвета, Ниш 2002; Б. Јовановић, *Магија српских обреда*, Светови, НС 1995; И. Ковачевић, *Семиологија ритуала*, Библ. XX век, Бг. 1985; Н. И. Толстој, *Језик словенске културе*, Просвета, Ниш, 1995; С. Зечевић, *Српска етномитологија*, Службени гласник, Бг. 2008; М. Елијаде, *Расправа о историји религија*, Академска књига, НС 2011; Д. Бандић, *Табу у традиционалној култури Срба*, БИГЗ, Бг. 1980; Л. Радуловић, *Пол/род и религија*, Српски генеалогски центар, Бг. 2009; Д. Големовић, *Етномузиколошки огледи*, Библ. XX век, Бг. 1997.

Аутобиографије, мемоари и дневници у српској књижевности 19. и 20. века

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета Упознавање са аутобиографијама, дневницима и мемоарима у српској књижевности XIX и XX века

Исход предмета Усвојена и унапређена основних знања о аутобиографијама, дневницима и мемоарима у српској књижевности XIX и XX века и стечено сазнање о природи ових жанрова.

Садржај предмета

Аутобиографије. Мемоари. Дневници. Однос факта и фикције. Прота Матија Ненадовић. Јован Суботић. Т. Стефановић Виловски. Јован Ђорђевић. Јаков Игњатовић. Владан Ђорђевић. М. Полит Десанчић. Милан Савић. С. Матавуљ. М. Грол. М. Јовановић Стоимировић, Б. Михајловић Михиз, А. Тишма.... Жене као писци успомена: С. Суботић. Н. Обреновић. С. Глишић. Т. Милер. Т. Петровић....

Дневници: Ј. Михаиловић, С. Златојевић, Змај, Л. Костић, М. Јакшић, М. Шевић, Б. Лазаревић, А. Тишма...

Литература

Д. Иванић, „Аутобиографско-мемоарска проза у српској књижевности XVII и XIX вијека“, *Облик и вријеме. Студије из историје и поетике српске књижевности*, Београд, 1995; *Перо и повест. Српско друштво у сећањима*. (зборник), Београд, 1999; Н. Грдинић, „Аутобиографија – проблеми проучавања“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. 51, св. 3, Н. Сад, 2005; Р. Кордић, *Аутобиографско приповедање*, Београд, 2000; С. Дамјанов, *Нова читања традиције*, Београд, 2012;

Поетика књижевног дела Владана Деснице

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Упознавање са различитим жанровима прозе Владана Деснице, поезијом и есејима.

Исход предмета: Познавање доминантних поетичких карактеристика књижевног дела Владана Деснице у контексту времена у коме је стварао и прихваћених или одбачених књижевних утицаја.

Садржај предмета

Теоријска настава: Друштвени контекст стварања. Лектира и преводилачки рад. Есеји и други облици дискурзивне прозе. Поезија, приповетке и романи. Владан Десница и модерни роман. Неостварене полемике и преглед критичких радова о стваралаштву Владана Деснице. Превредновање досадашњих критичких ставова.

Практична настава. Самостални истраживачки рад: Обрађиваће се следећа дела Владана Деснице: *Зимско љетовање*, *Прољећа Ивана Галеба*, *Проналазак Атханатика*, *Слијепац на жалу*, *Хотимично искуство – дискурзивна проза Владана Деснице* (текстови по избору), избор из збирки приповедака *Олупине на сунцу*, *Прољеће у Бадровцу*, *Ту, одмах поред нас* и *Фратар са зеленом брадом*.

Литература

1. Књижевно дело Владана Деснице: зборник радова поводом 100–годишњице рођења, уредили Јован Радуловић и Душан Иванић. Београд: Библиотека града Београда, 2007.
2. Radomir Konstantinović, „Vladan Desnica ili konačna forma“, u: Vladan Desnica, *Zimsko ljetovanje*. Beograd: Kosmos, 1957. str. 221–227.
3. Жељко Милановић, „Згуснуте капи у аморфним формама (аутореференцијалност *Прољећа Ивана Галеба*)“ у: Жељко Милановић, *Advocatus diaboli*. Крагујевац: Народна библиотека „Вук Караџић“ 2005. стр. 139–156.
4. Dušan Rapo, *Novele i romani Vladana Desnice*. Zagreb: Školske novine 1989.
5. Дамјана Мраовић, „Културни простори *Зимског љетовања*: гротескност периферије и гротескност центра“. *Корац*. год. 38, књ. 35, св. 11–12 (2005), стр. 99–109.
6. Славко Гордић, „Владан Десница: критичко–есејистичка слика наслеђа“. у: Славко Гордић, *Профили и ситуације: о српској књижевној мисли XX века*. Београд: „Филип Вишњић“ 2004. стр. 7–24.

Слика Другог у српској и хрватској књижевности

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Упознавање централних проблема и појмова имагологије.

Исход предмета: Познавање механизма стварања говора о Другом и о себи; поимање веза између књижевности и „историјског памћења“; разумевање како различити књижевни жанрови конструишу Другог и историју; схватање како књижевност „обликује“ странца; разумевање механизма које користимо да бисмо памтили или заборављали.

Садржај предмета

Теоријска настава: Студентима ће бити показани механизми који се користе када се говори или пише о Другом, док ће се кроз анализу слика о Другом (на које утичу идеолошки, национални или културни референцијални оквири), објаснити како се ствара полазна тачка за разумевање разлика. Књижевност као средство за креирање и изражавање националног идентитета. Интердисциплинарност имагологије (везе са историјом, антропологијом, социологијом, психологијом, културним и политичким студијама). Стереотипи, клишеи, слике. Порекло, природа, утицај националних стереотипа, ауто-слике, хетеро-слике. Култура као семантички простор, поље знакова и пракси којима представљамо себе и друге, сопствена друштва и историје. Етницитет као културни конструкт који увек садржи више различитих парадигми. Динамична и променљива структура етницитета чије су „границе“ порозне и отворене за утицаје Другог. Индивидуални или групни идентитет обликован у интеракцији са другим идентитетима. Различити елементи идентитета: лингвистички, национални, религиозни, културни, етнички, родни, локални, итд.

Практична настава. Самостални истраживачки рад: Текстови Немчића, Ненадовића, Андрића, Црњанског, Матоша, Винавера, Крлеже.

Литература

1. Урлих Билефелд, *Странци: пријатељи или непријатељи*, Београд: Библиотека XX век 1998.
2. Ивана Живанчевић-Секеруш, *Представе о Другом у Винаверовом путописном есеју* Коначна Венеција, Нови Сад: Орпхеус/Филозофски факултет: 2006.
3. Joep Leerssen, "The Rhetoric of National Character: A Programmatic Survey", *Poetics Today* 2000.
4. D. H. Pageaux, *Prés de la littérature comparée*, Paris: PUF 1989.
5. Клаус Рот, *Слике у главама*, Београд: Библиотека XX век 2000.
6. Марија Тодорова, *Имагинарни Балкан*, Београд: Библиотека XX век 1999.
7. Цветан Тодоров, *Ми и други: француска мисао о људској разноликости*, Београд: Библиотека XX век 1994.

РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Упознавање студената са предметом и развојем развојне психологије, значајем детињства као развојног раздобља, факторима развоја, теоријским приступима и основним информацијама о развоју појединих психичких функција.

Исход предмета: Способност студената да прилагоде педагошка очекивања развојним одликама деце и за узрасно адекватан приступ наставној интеракцији са децом.

Садржај предмета

Теоријска настава – Предмет и развој развојне психологије, историјско разумевање детињства, основни теоријски приступи у развојној психологији, фактори развоја, периодизација развоја, развој опажања, моторни, когнитивни, емоционални, социјални, морални, интелектуални, говорни развој. Психологија целоживотног циклуса.

Практична настава, вежбе – Обрада проблема који се тичу прилагођавања педагошког рада развојним одликама деце и вежбање узрасно адекватног приступа у наставној и другим врстама интеракције са децом.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Јерковић, И., Зотовић, М. (2010). Развојна психологија. Нови Сад: Футура публикације.

ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: а) Упознавање студената са психолошким законитостима које стоје у основи успешног учења и подучавања; б) оспособљавање студената за примену и имплементацију психолошких сазнања у будућем наставничком раду

Исход предмета: Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- примени сазнања из психологије учења и образовања како би повећао ефикасност педагошких интервенција
- сарађује са школском психолошком службом у изради и реализацији плана индивидуалних и групних психолошких интервенција у образовању

Садржај предмета

Теоријска настава –

- Предмет, карактеристике и улога савремене педагошке психологије
- Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси
- Учење као процес: плато и флукуације у учењу; трансфер учења
- Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси
- Когнитивни способности као детерминанте школског постигнућа
- Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту; саморегулисано учење
- Релације особина личности и школског постигнућа
- Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; проблеми школске недисциплине
- Улоге наставника; имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика; карактеристике наставничке професије
- Тешкоће у учењу: дислексја, дисграфија, поремећаји рачунања, хиперактивносторављање
- Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања

Практична настава, вежбе – Дискусија о садржајима теоријске наставе, сагледавања и проналажења начина примене теоријских знања у наставној пракси, експериментална демонстрација психолошких концепата

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

- Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*, IEP: VERN, Zagreb,
- Grgin, T. (2004). *Edukacijska psihologija*, Naklada „Slap“, Jastrebarsko
- Zarevski, P. (2002). *Psihologija pamćenja i učenja*, „Naklada Slap“, Jastrebarsko
- Вучић, Л. *Педагошка психологија*, Београд: Друштво психолога Србије (више издања)

ИНТЕРАКТИВНА ПЕДАГОГИЈА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета: Увођење студената у савремена педагошка сазнања о васпитно-образовном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); Упознавање са темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; Подстицање развоја педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање; Припремање студената за процес доживотног образовања и партиципацију у обезбеђивању квалитета педагошког рада у целини.

Исход предмета: Познавање и разумевање темељних педагошких појмова и начела педагошког рада; Развијеност педагошких и комуникацијских компетенција неопходних за успешно педагошко деловање; Оспособљеност за (само)рефлексију и (само)евалуацију и критички приступ педагошком раду и појавама.

Садржај предмета

Теоријска настава – Основна питања и проблеми педагогије (основни педагошки појмови; основна питања развоја личности; аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада); Нова парадигма у образовању (конструктивизам као теоријско полазиште интерактивне педагогије); Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у васпитно-образовној институцији; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Педагошке компетенције наставника; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Интерактивно учење; Педагошки рад одељенског старешене; Сарадња са родитељима и другим учесницима и партнерима педагошког процеса.

Практична настава, вежбе – У раду семинара активно учествују студенти уз менторско вођење наставника. Стратегија и поступци практичног рада односе се на проблемско излагање студената, учење откривањем, расправу на унапред најављену тему и сучељавање мишљења. Израда семинарског рада на предложеној или слободно изабрану тему везану за програмске садржаје. Презентација семинарског рада.

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Роедерс, П. (2003). *Интерактивна настава: динамике ефикасног учења и наставе*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.
2. Кнежевић-Флорић, О. (приредила) (2006). *Интерактивна педагогија*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине
3. Големан, Д. (2001). *Емоционална интелигенција*. Београд: Чигоја штампа;; 3. Милутиновић, Ј. (2011). *Алтернативе у теорији и пракси савременог образовања: пут ка квалитетном образовању*. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине; Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов”;

ДИДАКТИКА

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: -

Циљ предмета:

- Упознавање студената са темељним сазнањима и кључним питањима дидактике

Усвајање категоријалних дидактичких појмова и развијање критичког мишљења студената

Исход предмета:

Од студента се очекује да на крају курса буде способан да:

- Познаје и разуме научна сазнања из области дидактике неопходна за ефикасне педагошке интервенције
- Овлада основним професионалним дидактичким компетенцијама
- Примењују стечена знања у васпитно-образовној пракси

Садржај предмета

Теоријска настава – Дидактика у систему педагошких наука. Предмет и задаци дидактике као науке о образовању и настави. Категоријални дидактички појмови. Улога и могућности наставе у развоју личности. Појам развијајуће наставе. Циљ и задаци наставе. Динамика и структура наставе као система: димензије, основе, активности, етапе, чиниоци и елементи наставе. Дидактички троугао. Ученик, наставник и наставни садржај. Активност ученика и наставника у настави. Диференцијација и индивидуализација наставе. Облици наставе: са становишта ученика (фронтални, групни, тандем, индивидуални облик), са становишта наставника (индивидуално и тимско поучавање). Методе наставе, различити приступи и класификације. Методе учења, наставне методе, методе научно-истраживачког рада. Медији у настави (наставна техника и технологија), појмовно одређење, класификација. Медији у функцији мисаоне активизације ученика. Наставни садржаји (наставни план и програм, структура, врсте, теорије о избору наставних садржаја). Основне карактеристике савременог уџбеника. Традиционални и савремени наставни системи. Домаћи радови ученика. Планирање и припремање наставника за наставу. -Мерење и оцењивање у настави (врсте, поступци, инструменти).

Практична настава, вежбе – Дискусија и излагање реферата о садржајима теоријске наставе, израда и презентација семинарског рада

Литература (одабрана поглавља из наведене литературе):

1. Баковљев, М., (1990), Дидактика, Београд: Научна књига
2. Вилотијевић, М., (2000), Дидактика, Београд: Научна књига
3. Гојков, Г., (2003), Докимологија, Вршац: Виша школа за образовање васпитача
4. Давидов, В.В., (1995), о схватањима развијајуће наставе, сазнавање и настава, Београд: ИПИ
5. Кркљуш, С., (1998), Дидактички диспут (пр. М. Ђукић), Нови Сад: СПДВ
6. Савремени основношколски уџбеник, (пр. Б. Требјешанин и Д. Лазаревић), Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 2001.

Упоредно проучавање јужнословенских књижевности

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 6

Услов: Уписане Мастер академске студије

Циљ предмета: Упознавање студената са процесима развоја јужнословенских књижевности од 19. века до данас.

Исход предмета: Студенти знају сличности и разлике у развоју јужнословенских књижевности и оспособљени су за самосталне компаративне анализе.

Садржај предмета

Теоријска настава: Јужнословенски интеркултурни и књижевни контекст. Проблеми, задаци и циљеви проучавања јужнословенске књижевности. Посебности романтизма, реализма, модерне, авангардне, књижевности после Другог светског рата и постмодерне књижевности у јужнословенским оквирима. Одабрани примери за упоредну анализу (Ф. Прешерн-И. Мажуранић-П.П. Његош, М. Црњански-М.Крлежа, Б.Пекић-В.Зупан, Г. Трибусон-В. Урошевић, Д. Угрешић-Д. Албахари).

Практична настава: У компаративном контексту се анализирају књижевна дела позната из предмета на којима се обрађују српска, хрватска, словеначка и македонска књижевност као и дела босанско-херцеговачке и бугарске књижевности. Борислав Пекић, *Године које су појели скакавци*, Витомил Зупан, *Левитан*, Алеко Константинов, *Баја Гањо*, избор из антологија македонске, бугарске, словеначке и босанско-херцеговачке књижевности.

Литература

В. Stojanović-Pantović, *Rasponi modernizma*, Novi Sad 2011; 2. Т. Брајовић, *Идентично различито*, Београд 2007; Т. Брајовић, *Компаративни идентитети*, Београд, 2012; Z. Lešić, *Prispovjedači (Ćorović, Kočić, Andrić, Samokovlija, Humo)*, Sarajevo, 1988; Д. Ђуришин, „Ка методологији проучавања словенских књижевности данас“, *Књижевна историја*, год. 25, бр. 90 (1993), стр. 173–179; 3. Ковач, *Међукњижевне расправе. Поредбена и/или интеркултурна повијест књижевности*, Београд, 2012; И. Живанчевић-Секеруш, *Упоредници јужнословенских књижевности*, Нови Сад, 2004, 273 стр.; Б. Стојановић-Пантовић, *Линија додира*, Горњи Милановац 1994; М. Митровић, *Преглед словеначке књижевности*, Нови Сад-Сремски Карловци 1995; С. Игов, *Историја нове бугарске књижевности*, Београд: "Филип Вишњић" 2004; М. Ђурчинов, *Нова македонска књижевност*, Београд: Нолит 1985; *Антологије босанскохерцеговачке поезије, приповијетке и драме XX вијека*, Сарајево 2000; *Антологија савремене словеначке поезије*, прир. М. Митровић, Прокупље 1988; *Antologija savremene slovenačke književnosti*, odabrali A. Zupan Sosič, I. Novak Popov, M. Pezdirc Bartol, Beograd 2011; *Бугарска књижевност: хрестоматија*, прир. М. Пантић, Д. Дончева, Београд – Ниш 2007; *Савремена македонска приповетка*, Нови Сад: Матица српска 1978.